

„Nem a válaszokban, hanem a kérdések feltevésében hiszek.”

/Adrian Buckle/

Beszámoló a Facing the Gap konferenciáról

(2016. július 29-31.)

*Sánta Diána és Vámosi Ákos
Proscenion Drámaszínpad Egyesület*

Nagy kíváncsisággal vágtunk bele ebbe a három napba. Őszintén bízunk benne, hogy az előadások és workshopok segítségével közelebb kerülhetünk a színházi neveléshez. Nem kellett csalódnunk, mert a konferencia alatt sok hasznos ismeretet gyűjthettünk a fiatalokkal való munkáról, illetve a színház ebben rejlő lehetőségeiről. Ezekről szeretnénk egy rövid összefoglalást nyújtani az alábbi bekezdésekben.

Az első napon három tartalmas előadást hallgathattunk meg a mai fiatalság és a társadalom kapcsolatáról.

Ákos: Leginkább a politika és a dráma közti hasonlóságnak egy új megvilágítása kötött le. Mint képzeleti közösség ugyanis ritkán definiáljuk a politikát, pedig lényegében erről van szó. Ebből a megközelítésből új megvilágításba helyezhető a dráma szerepe a civiltársadalom politikai aktivitásának növelésében, az érdekképviselő erősítésében is. Ezen működési terület fontosságára és gyakorlati megvalósítására pedig remek példákat láthattunk mind Máltáról, mind Kínából, és nem mellesleg kutatások eredményeivel támasztották alá, hogy van még elérhető kapacitás a fiatalok köreiben Kelet-Európában is.

Dia: Engem személy szerint az érintett meg leginkább, hogy mivel a modern kor maga mögött hagyta a determinizmust, azaz hogy nem szükségszerűen kell követnünk a felmenőink „életútját”, a fiatalok sokkal több kérdéssel találják szembe magukat: Ki vagyok én? Képes vagyok erre? Hol a helyem?, és még sorolhatnám... Megnőtt az igény arra, hogy a pedagógia az általános ismeretek átadásán túl terepet biztosítson a tanulóknak, hallgatóknak számára, hogy jobban megismerhessék saját magukat, és a rendszert, amiben felnőttként érvényesülniük kell.

És itt jön képbe a drámapedagógia... ☺ A különböző módszerek alkalmazása által lehetőség nyílik a fiatalok számára a reflexióra, és hatalmat kapnak arra, hogy a játék eseményeit maguk

alakíthatóak. Ezek nagyban segíthetik a társadalmi tudatosság fejlődését, a kompetenciaérzet megerősödését.

Dia: Edward Bond színházelméletéről is sokat hallhattunk. Meglehetően, a nyelvi nehézségeim miatt nem minden eleme jutott el hozzám maradéktalanul, de feltett szándékom, hogy a későbbiekben mindenképpen tanulmányozom ezt a szemléletet. Talán úgy tudnám megragadni, hogy Bond elméletében egyesül Brecht objektív és Sztanyiszlavszkij szubjektív nézőpontja: az önismeret támogatása mellett juthatunk el oda, hogy „az egyén felelősséget vállaljon a saját emberi minőségéért”.

Ákos: Szintén emlékezetes volt az a workshop, melyben két példán át szembesülhettünk a technológia és az ember viszonyával. Azokkal az élethelyzetekkel, hátterekkel, amelyekben egy-egy fiatal nő a technológiát használja. Vajon az öncélú, de végtelenül tudatos magamutogatás és a spontán létrejövő segélykérő videó közt milyen mértékben húzódnak meg azonos motivációk, és mi köztük a valódi különbség. Érdekes eszmecserében vehettünk részt ennek megvitatása közben.

A Humana Fragmenta című előadás egyik- egészen pontosan az Egyesült Királyság társadalmi problémájáról szóló- jelenetének nyomán a gyakorlatban kielemezhattunk egy TIE előadást Chris Cooper segítségével. Hasznosnak találtuk, hogy egy konkrét példán át fedezhettük fel a bondiánus dráma eszközeit.

Ákos: Érdekes volt megélni, hogy a különböző workshopok révén újabb és újabb megközelítésből vizsgálhattunk hasonló szituációkat. Vajon egy I. Világháborús katona belső mozgatórugói, világlátása, és az általa átéltek milyen viszonyban lehetnek azzal, mint amit egy menekülteket kezelő állomáson posztoló őr átél. Mennyire volt tudatos a választásuk a feladatukat illetően? Egyáltalán volt-e választásuk? Morálisan számukra indokolhatóak-e a cselekedeteik, vagy már előrehaladott állapotában járnak az elembertelenedésnek? Van-e különbség a pénz és a hazafiasság közt, mint motivációs faktorok közt? Felmerülhet továbbá, hogy a kulturális különbségek értékek-e, vagy csak okai a konfliktusoknak? Vajon mit kéne tennünk ahhoz, hogy megbecsüljük a másikat, és ezáltal egymás kultúráját, és elkerüljük az újabb és újabb közeledő katasztrófát? Kinek meddig tart ebben a felelőssége? Vajon a döntések hozói (oldalaktól függetlenül) számolnak a cselekedetük hosszú távú kicsengésével, vagy csak a rövidtávú érdekeiket tartják szem előtt?

Szombat este magyar hivatásosan is színházi neveléssel foglalkozó csoportok bemutatkozását hallgathattuk meg. A fáradtság ellenére jó volt látni azt, hogy egy-egy projektjük mögött mennyire tudatos munka húzódik meg, illetve azt különösen jó volt tapasztalni, hogy mennyire fontosnak tartják, hogy a társadalom minél szélesebb rétegeihez jusson el egy- egy üzenetet.

A konferencia utolsó napján öröm volt látni és megtapasztalni azt, hogy mennyi tettere kész szakember tűzte ki céljául a fiatalok támogatását.

Dia: Nagyon kedvesnek és elgondolkodtatónak találtam *Az óriás ölelése* című színházi nevelési előadást. Megjegyzem, nagy valószínűséggel nem az én korosztályom volt a célközönség, de mégis magával tudott ragadni a rengeteg kreatív ötlet, a történet, és a színészek (Bethlenfalvy Ádám és Nyári Arnold) játéka.

Aznap még különösen nagy hatással volt rám Tarr Hajnalka beszámolója az Autisták Művészeti Alapítványában végzett munkájáról, tapasztalatairól. Mint leendő gyógypedagógus, nagyon tudtam azonosulni azzal a szemléletmóddal, amit ők képviselnek: meg kell találni az egyénben a lehetőséget, és meg kell tanítani számára az utat, hogyan is tudja ezt megmutatni másoknak. Ennek az útnak a megismertetése egy autizmus spektrumzavarral élő fiattal rengeteg kihívást tartogat a szakemberek számára, ugyanakkor bizonyára mély benyomást tesz az emberre, amikor fejlődést lát az alkotásaikban. ☺

A délutáni projekt fejlesztő workshop lehetőséget teremtett arra, hogy ismeretségeket kössünk másokkal, és hogy magunk is részt vehessünk egy tervezési folyamatban.

Összességében nagyon hálásak vagyunk, hogy részt vehettünk ezen tartalmas három napon, és reméljük, lesz lehetőségünk a gyakorlatban is felidézni és alkalmazni az elhangzottakat. ☺